

Spis treści

Wstęp	9
--------------------	---

CZĘŚĆ PIERWSZA

Rola państwa i podatków w gospodarce	13
---	----

ROZDZIAŁ PIERWSZY

Rola państwa i polityki fiskalnej w gospodarce	15
---	----

1. Rola państwa w gospodarce. Krótki rys historyczny	15
2. Funkcje finansów publicznych	27
3. Aktywna i pasywna polityka fiskalna	30
4. Sektor finansów publicznych w krajach Unii Europejskiej. Główne trendy	34
Finanse publiczne w krajach „starej” Unii Europejskiej	34
Finanse publiczne w nowych krajach Unii Europejskiej	43
Finanse publiczne w dobie kryzysu	47
Specyfika polityki fiskalnej w Polsce	50

ROZDZIAŁ DRUGI

Funkcje i klasyfikacja podatków	56
--	----

1. Funkcje podatków	56
2. Teoretyczne podstawy poboru podatków	64
3. Zasady podatkowe	68
4. Klasyfikacja podatków	72

CZĘŚĆ DRUGA

Ewolucja systemu podatkowego.	
Doświadczenia krajów Unii Europejskiej	75

ROZDZIAŁ TRZECI

Struktura dochodów budżetowych z tytułu podatków . . .	77
---	----

1. Wprowadzenie	77
-----------------------	----

2. Struktura dochodów budżetowych w krajach „starej” Unii Europejskiej	83
3. Struktura dochodów budżetowych w nowych krajach Unii Europejskiej	85

ROZDZIAŁ CZWARTY

Opodatkowanie dochodów osób fizycznych 88

1. Ewolucja podatków w krajach „starej” Unii Europejskiej	88
2. Przyczyny i przebieg reform podatkowych w transformujących się gospodarkach	98
3. Podatek progresywny czy liniowy. W jakim kierunku zmierzają systemy podatkowe w transformujących się gospodarkach	104
Koncepcja podatku liniowego i jej realizacja	104
Dyskusja nad podatkiem liniowym. Argumenty za i przeciw	106
Przyczyny dużej popularności podatku liniowego w transformujących się gospodarkach	111
Doświadczenia krajów nadbałtyckich i Grupy Wyszehradzkiej. Wnioski z danych statystycznych	112

ROZDZIAŁ PIĄTY

Opodatkowanie dochodów osób prawnych 122

1. Opodatkowanie dochodów osób prawnych w krajach Europy Zachodniej	122
2. Opodatkowanie dochodów przedsiębiorstw w transformujących się gospodarkach	130
3. Konkurencja podatkowa w rozszerzonej Unii Europejskiej	135
Pojęcie i cele konkurencji podatkowej	135
Przebieg konkurencji podatkowej	138
Argumenty zwolenników i przeciwników konkurencji podatkowej	144
Perspektywy harmonizacji stawek CIT w rozszerzonej Unii Europejskiej	146
Konkluzje	151

ROZDZIAŁ SZÓSTY

Opodatkowanie konsumpcji 153

1. Charakterystyka podatków konsumpcyjnych	153
2. Podatek od wartości dodanej	157
3. Akcyza	167

ROZDZIAŁ SIÓDMY

Podatki majątkowe 172

1. Uzasadnienie opodatkowania majątku	172
2. Klasyfikacja podatków majątkowych	174
3. Charakterystyka podatków od nieruchomości	176
4. Skutki opodatkowania majątku	181

ROZDZIAŁ ÓSMY

Składki na ubezpieczenie społeczne 186

1. Udział składek na ubezpieczenie społeczne w dochodach budżetowych w różnych krajach. Rys historyczny 186
2. Udział składek na ubezpieczenia społeczne w relacji do PKB w krajach Unii Europejskiej 189
3. Wpływ składek na ubezpieczenie społeczne na sytuację na rynku pracy. Aspekty teoretyczne 190
4. Wysokość składek na ubezpieczenie społeczne w krajach Unii Europejskiej 194
5. Skutki wysokich obciążeń kosztów pracy składkami na ubezpieczenie społeczne 199

ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY

Kierunki ewolucji podatków

w krajach Unii Europejskiej oraz reakcja na kryzys 202

1. Klasyfikacja systemów podatkowych w krajach „starej” Unii Europejskiej 202
2. Systemy podatkowe nowych krajów Unii Europejskiej 207
3. Kierunki ewolucji podatków w rozszerzonej Unii Europejskiej 208
4. Zmiany w systemach podatkowych krajów Unii Europejskiej w dobie kryzysu ekonomicznego i finansowego 215

CZĘŚĆ TRZECIA

Reforma podatkowa w Polsce 225

ROZDZIAŁ DZIESIĄTY

Opodatkowanie dochodów osób prawnych 227

1. Zasady opodatkowania dochodów osób prawnych 227
2. Obciążenia podatkowe przedsiębiorstw państwowych i prywatnych. Rys historyczny 232
3. Rozliczenie podatku dochodowego od osób prawnych za 2010 r. . . . 239
4. Ocena dotychczasowych zmian systemu opodatkowania osób prawnych 242

ROZDZIAŁ JEDENASTY

Opodatkowanie dochodów osób fizycznych 245

1. Konstrukcja podatku od dochodów osób fizycznych 245
2. Obciążenia podatkowe dochodów osób fizycznych 248

ROZDZIAŁ DWUNASTY

Reforma podatków pośrednich 269

1. Wprowadzenie podatku VAT w Polsce 269
2. Wpływ reformy podatkowej na strukturę dochodów budżetu państwa . . . 272
3. Analiza regresywnego charakteru podatków pośrednich. Wyniki badań empirycznych 278
4. Wnioski 285

CZĘŚĆ CZWARTA

Podatki i szara strefa 289

ROZDZIAŁ TRZYNASTY

Wpływ systemu podatkowego na rozwój szarej strefy 291

1. Reakcje podatników na obciążenia podatkowe 291
2. Szara strefa. Pojęcie i zakres 295
3. Formy przejawiania się szarej strefy w Polsce 300
4. Konsekwencje występowania szarej strefy w Polsce 305
5. Wpływ szarej strefy na zróżnicowanie dochodów w transformujących się gospodarkach 314

Literatura 323